

POLITICA DE PROTECȚIE A COPILULUI a Asociației Obștești „Eco-Răzeni”

1. Prevederi introductive

Prezentul document de politică este o declarație de intenție a Asociației Obștești „Eco-Răzeni” (în continuare “Eco-Răzeni”), prin care asociația își reconfirmă angajamentul de a proteja copiii atât în interiorul organizației, cât și în afara acesteia.

Eco-Răzeni dezaprobă orice manifestare de violență față de copii și reiterează convingerea că toți copiii au drepturi egale la protecție, indiferent de vârstă, gen, stare de sănătate, statut social, religie sau apartenență etnică.

Eco-Răzeni consideră protecția copilului o responsabilitate primară a tuturor agențiilor și organizațiilor active în domeniu și este ferm convinsă că acceptarea responsabilităților și conjugarea eforturilor autorităților statale și organizațiilor necomerciale constituie o premisă importantă în asigurarea unui mediu de viață sigur și protectiv pentru copii.

Eco-Răzeni consideră important, ca toate persoanele care lucrează cu copiii (salariați, voluntari, etc.) direct sau indirect, să-și cunoască responsabilitățile, să știe cum și când le aplică și să aibă un rol activ în asigurarea și promovarea drepturilor copilului la nivel de asociație.

Eco-Răzeni își asumă responsabilitatea asigurării unui mediu de viață sigur, pozitiv și protector tuturor copiilor beneficiari, într-un cadru de sporire a capacităților acestora și de stimulare a nivelului de dezvoltare fizică, psihică și morală.

Acest document stabilește procedurile de protecție a copilului în cadrul organizației, ținând cont de specificul asociației și al beneficiarilor acesteia, definind așteptările acesteia față de procesul de prevenire, denunțare și reacție în cazurile de violență față de copii.

Eco-Răzeni include politica de protecție a copilului în toate proiectele și programele implementate și o promovează activ în cadrul tuturor parteneriatelor la nivel local, național și internațional.

Eco-Răzeni își asumă responsabilitatea imperativă de a reacționa la orice manifestare de violență față de copii, denunțând cazul respectiv autorităților competente și renunțând la orice relație de muncă sau parteneriat cu persoana fizică sau juridică implicată, indiferent de poziția sau statutul acesteia.

Eco-Răzeni a conceput acest document în vederea sensibilizării partenerilor și publicului larg asupra fenomenului abuzului față de copii. Prin intermediul politicii de protecție a copilului organizația informează constituienții interni și externi poziția proprie față de problema violenței față de copii.

Documentul descrie clar terminologia la care aderă organizația, cu accent deosebit pe fenomenul abuzului și noțiunile aferente acestuia. Documentul nu introduce noi funcții sau atribuții suplimentare, dar face mai explicite responsabilitățile de protecție a copilului în cadrul organizației, stabilind modalitatea în care fiecare membru, salariat, voluntar, etc. asigură și promovează dreptul copilului la dezvoltare într-un mediu sigur și pozitiv.

Procedurile de protecție a copilului sunt în strictă conformitate cu standardele naționale și internaționale, iar respectarea lor este obligatorie, fără excepție, pentru fiecare membru, salariat, voluntar, stagiar, vizitator, partener, etc.

Documentul este revăzut cel puțin o dată la trei ani, în conformitate cu modificările normative și bunele practici, atât la nivel național cât și organizațional. Orice modificare a documentului se pune în discuție și se aprobă în cadrul ședințelor Adunării generale a membrilor asociației, ulterior aducându-se la cunoștință întregii echipe, parteneri, etc.

Pentru a asigura un înalt grad de aplicabilitate practică a politicii de protecție a copilului în cadrul organizației:

- documentul a fost elaborat și va fi revăzut în mod participativ, fiind luate în considerare opiniile specialiștilor și abordând subiecte de interes pentru activitate;
- documentul conține roluri și responsabilități de protecție a copilului clar determinate;
- salariații, voluntarii, stagiarii și partenerii sunt informați și instruiți în domeniul de protecție a copilului;
- documentul conține un plan de implementare și monitorizare a politicii de protecție a copilului la nivel de organizație.

Eco-Răzeni oferă ghidare în vederea aplicării prezentei politici, document obligatoriu pentru toți salariații, voluntarii, partenerii și stagiarii fără excepție. Nerespectarea prevederilor prezentei politici poate atrage după sine diverse măsuri disciplinare, inclusiv și rezilierea relațiilor contractuale.

Eco-Răzeni va instrui și informa salariații, voluntarii, etc. în ceea ce privește comportamentul etic în raport cu copiii, să prevină încălcarea drepturilor copiilor, să știe să identifice orice semn de abuz asupra copiilor și să știe să le raporteze.

Eco-Răzeni se va asigura că toate persoanele (membru, salariat, voluntar, consultant, furnizor, parteneri, sponsor, donator, vizitator, jurnalist, animator, etc.) care colaborează, să fie pregătite să respecte drepturile copiilor și să asigure un spațiu sigur și de încredere pentru copii, în activitățile pe care le desfășoară cu și pentru copii, indiferent dacă este vorba despre evenimente, întâlniri, proiecte, activități de strângere de fonduri, instruirii, vizite, activități de petrecere a timpului liber, excursii sau tabere.

Eco-Răzeni va informa copiii și tinerii cu privire la drepturile lor și cu privire la un comportament adecvat al altor persoane, adulți sau colegi, față de ei și la respectul arătat salariaților, voluntarilor și colegilor.

Eco-Răzeni se va asigura că aplică cele mai înalte standarde în politicile sale de recrutare și verificare în întreaga organizație. Candidații sunt verificați dacă sunt adecvați pentru lucrul cu copiii și înțelegerea lor cu privire la protecția copilului.

Controalele de protecție, precum divulgarea condamnărilor anterioare sau controalele poliției (dacă divulgarea nu este disponibilă), reprezintă o parte importantă a politicii noastre de recrutare și acoperă toți acei reprezentanți cu care avem o relație de muncă. Dacă controalele poliției sunt imposibile, alte verificări sunt puse în practică și notate. Verificarea dovezilor de identitate și autenticitatea calificărilor, solicitarea auto-declarațiilor despre condamnărilor anterioare și o cerință minimă de cel puțin două referințe sunt efectuate în toate cazurile.

Eco-Răzeni va întreprinde toate măsurile ca să dețină o reputație bună ca organizație, datorită angajamentului luat de a combate abuzul asupra copilului, fiind o garanție a calității, eficacității și responsabilității activităților desfășurate, în fața donatorilor, partenerilor și al publicului larg.

Eco-Răzeni poartă răspundere morală și legală față de copiii beneficiari ai programelor și serviciilor pe care le dezvoltă, fapt care determină necesitatea includerii filozofiei protecției copilului în planificarea, elaborarea, negocierea și implementarea conceptelor, acordurilor, programelor și finanțărilor.

Partenerii Eco-Răzeni sunt actori importanți în soluționarea holistică a problemelor copilului și familiei. Eco-Răzeni nu impune partenerilor politica sa de protecție a copilului, care va fi promovată în toate documentele de cooperare, atât la nivel local, național, cât și internațional.

Eco-Răzeni va semna o declarație cu partenerii săi, care vor da acordul să respecte prezentul document de politică, aprobat de Eco-Răzeni.

Eco-Răzeni va ajuta și sprijini partenerii să își dezvolte propriile politici de protecție a copilului.

Directorul executiv al asociației este responsabil pentru monitorizarea respectării procedurilor de protecție a copilului în cadrul programelor/serviciilor/proiectelor pe care le dezvoltă Eco-Răzeni, totodată va asigura formarea și informarea în materie de protecție a copilului a salariaților, voluntarilor, stagiatarilor, beneficiarilor, partenerilor, etc.

2. Principii care stau la baza acestui document sunt următoarele:

- Copiii au dreptul de a fi protejați de orice formă de abuz, neglijare, exploatare și trafic;
- Bunăstarea copilului trebuie protejată și promovată;
- Tuturor copiilor și tinerilor implicați în activitatea, proiectele, programele și serviciile noastre le sunt luate în considerare interesul superior și bunăstarea și au drepturi egale la protecție împotriva oricărei forme de violență;
- Toți copiii și tinerii au cunoștințe despre drepturile și responsabilitățile lor;
- Vocea tuturor copiilor și tinerilor este ascultată și opinia lor stă la baza deciziilor în procesul de prevenire a abuzului și protecție a copilului de abuz, neglijare, exploatare și trafic;
- Noi prețuim și respectăm toți copiii în contextul propriei culturi, religii și etnii;
- Ne desfășurăm activitatea, în folosul copiilor, în parteneriat cu familia, autoritățile, instituțiile de învățământ sau alte organizații necomerciale într-o manieră bazată pe încredere și transparență și în consecință, ne așteptăm ca aborarea “nu face rău copiilor” să fie aplicabilă tuturor partenerilor;
- Interesele superioare ale copilului trebuie să primeze atunci când există un conflict de interese;
- Recunoașterea drepturilor salariaților și voluntarilor de a beneficia de formare și suport privind aplicarea Politicii de protecție a copilului.

3. Tratatе internaționale și reglementări naționale care stau la baza prezentei politici:

- Convenția ONU privind drepturile copilului, 1989;
- Declarația ONU pentru eliminarea abuzului și exploatării sexuale și a tuturor convențiilor ONU referitoare la copii;
- Legea privind drepturile copilului, nr. 338 din 15.12.1994;
- Codul familiei al Republicii Moldova, nr. 1316 din 26.10.2000;
- Codul contravențional al Republicii Moldova, nr. 218 din 24.10.2008;
- Codul penal al Republicii Moldova, nr. 985 din 18.04.2002;
- Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, nr. 140 din 14.06.2013;
- Legea cu privire la protecția copiilor împotriva impactului negativ al informației, nr. 30 din 07.03.2013;
- Legea privind protecția datelor cu caracter personal, nr. 133 din 08.07.2011;
- Hotărârea Guvernului de aprobare a Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, nr. 270 din 08.04.2014.

4. Definiții și termeni

Un copil este orice persoană cu vârsta sub 18 ani.

Protecția specială a copilului reprezintă ansamblul măsurilor, prestațiilor și serviciilor destinate îngrijirii și dezvoltării copilului lipsit, temporar sau definitiv, de ocrotirea părinților săi sau a celui care, în vederea protejării intereselor sale, nu poate fi lăsat în grija acestora. Copilul beneficiază de protecția specială până la dobândirea capacității depline de exercițiu.

Copil victimă – copil, căruia, prin acțiuni sau inacțiuni i-au fost aduse daune morale, fizice sau materiale ca rezultat al violenței, neglijării, exploatării, inclusiv prin intermediul tehnologiilor informaționale, traficului.

Revictimizare – proces repetat de victimizare, care apare ca rezultat al intervenției neadecvate din partea instituțiilor sau specialiștilor în privința copiilor victime ale violenței, neglijării, exploatării, traficului.

Abuz fizic: vătămare fizică reală sau potențială săvârșită de o altă persoană, adult sau copil. Poate implica lovire, scuturare, otrăvire, înec și ardere. Daunele fizice pot fi cauzate și atunci când un părinte sau un îngrijitor produce simptomele sau induce în mod deliberat boala la un copil.

Abuzul sexual: forțarea sau încurajarea unui copil să ia parte la activități sexuale pe care el sau ea nu le înțelege pe deplin și nu are prea multe posibilități de a consimți. Aceasta poate include, dar nu se limitează la viol, sex oral, penetrare sau acte non-penetrative, cum ar fi masturbarea, sărutul, frecarea și atingerea. De asemenea, poate include implicarea copiilor în privirea sau producerea de imagini sexuale, vizionarea activităților sexuale și încurajarea copiilor să se comporte în moduri inadecvate din punct de vedere sexual.

Exploatare sexuală a copilului: o formă de abuz sexual care implică copiii care sunt antrenați în orice activitate sexuală în schimbul banilor, cadourilor, alimentelor, cazării, afecțiunii, statutului sau orice altceva de care el are nevoie sau familia lor. De obicei, implică manipularea sau constrângerea unui copil, ceea ce poate implica prietenia cu copiii, câștigarea încrederii lor și supunerea acestora la droguri și alcool. Relația abuzivă dintre victimă și făptuitor implică un dezechilibru al puterii atunci când opțiunile victimei sunt limitate. Este o formă de abuz care poate fi înțeles greșit de către copii și adulți ca fiind consensual. Exploatarea sexuală a copilului se manifestă în moduri diferite. Poate implica un făptuitor în vârstă, care exercită control financiar, emoțional sau fizic asupra unui tânăr. Poate implica colegii care manipulează sau forțează victimele în activități sexuale, uneori în cadrul unor bande și în cartierele afectate de bandă. De asemenea, poate implica rețele oportuniste sau organizate de făptuitori care profită financiar din traficul de tinere victime între diferite locații pentru a se angaja în activități sexuale cu mai mulți bărbați.

Neglijare și tratament neglijent: care permite contextul, resursele și circumstanțele, neglijarea și tratamentul neglijent se referă la un eșec persistent de a satisface nevoile fizice și / sau psihologice de bază ale copilului, ceea ce poate duce la deficiențe grave dezvoltării fizice, spirituale, morale și mentale sănătoase a copilului. Acesta include eșecul supravegherii și protejării corecte a copiilor de vătămări și asigură alimentație, adăpost și condiții de viață / muncă sigure. Poate implica, de asemenea, o neglijare maternă în timpul sarcinii, ca urmare a utilizării necorespunzătoare a drogurilor sau a alcoolului și a neglijării și a tratamentului prost al unui copil cu dizabilități. Părăsirea / abandonarea copilului reprezintă cea mai gravă formă de neglijare. Neglijarea poate apărea în mai multe forme:

- neglijarea nutriției - lipsa de hrană, absența mai multor produse alimentare esențiale pentru creștere, mese neregulate, alimente necorespunzătoare sau utilizarea necorespunzătoare a alimentelor raportat la vârsta copilului;
- neglijarea îmbrăcăminte - îmbrăcăminte inadecvată anotimpului, haine prea mici, haine murdare, lipsă de haine;
- neglijarea igienei - lipsa igienei corporale, mirosuri respingătoare, paraziți;

- neglijarea medicală - lipsa îngrijirii necesare, omiterea vaccinărilor și vizitelor la controalele periodice, nerespectarea tratamentelor prescrise de medic, lipsa participării la programele de recuperare;
- neglijarea educației - sub-stimulare, instabilitatea sistemului de pedeapsă și recompensă, lipsa urmăririi progresului școlar;
- neglijarea emoțională - lipsa atenției, a contactelor fizice, semnelor de afecțiune, cuvintelor de apreciere.

Bullying este folosirea forței, a amenințării sau a coerciției pentru a abuza, intimida sau domina agresiv alte persoane, de obicei repetată pe o anumită perioadă de timp. O condiție prealabilă esențială este percepția, de către agresor sau de către alții, a unui dezechilibru al puterii sociale sau fizice. Agresiunea de tip bullying este împărțită în patru tipuri de abuz: emoțional (izolarea unui individ de activitățile și acceptarea socială a grupului colegilor), verbal (remarci rasiste sau homofobe, amenințări, insulte), fizic și cibernetic. Dacă agresiunea este făcută de un grup, se numește mobbing.

Cyber bullying sau *agresiunea cibernetică* reprezintă o formă de hărțuire sau agresiune, utilizând metode de contact electronice. Comportamentul dăunător de agresiune poate include postarea zvonurilor despre o persoană, amenințări, remarci sexuale, dezvăluirea informațiilor personale ale victimelor sau etichete peiorative (de exemplu discursuri de ură). Victimele pot avea o stimă de sine mai scăzută, dorințe de suicid crescute și o varietate de răspunsuri emoționale: revoltă, frică, frustrare, furie și depresie.

Violența prin mijloace electronice are loc atunci când cineva utilizează date sau tehnologia informației și comunicațiilor (TIC) pentru a-i provoca suferință mentală, emoțională sau psihologică altei persoane. Aceasta include înregistrarea sau distribuirea videoclipurilor private ale persoanei victime și încărcarea sau publicarea și diseminarea unor materiale media despre victimă ce au un conținut vulgar, indecent, obscen sau sexual. De asemenea, include hărțuirea online, urmărirea cibernetică, spargerea conturilor online ale altor persoane sau urmărirea dispozitivelor electronice, precum și prezentarea greșită a propriei persoane pentru a pune pe altcineva într-o lumină nefavorabilă sau să-i strice reputația.

Abuz emoțional: maltratare emoțională persistentă care are impact asupra dezvoltării emoționale a copilului. Actele abuzive emoționale includ restricționarea mișcării, degradare, umilitoare, bullying (inclusiv intimidare cibernetică) și amenințare, speriere, discriminare, sau alte forme nonfizice de tratament ostil sau de respingere.

Exploatare comercială: exploatarea unui copil la muncă sau alte activități în beneficiul altora și în detrimentul sănătății fizice sau mentale, educației, dezvoltării morale sau social-emoționale a copilului. Acesta include, dar nu se limitează la munca copilului.

Pornografie infantilă înseamnă orice reprezentare, prin orice mijloace, a unui copil implicat în activități sexuale explicite reale sau simulate, sau orice reprezentare cu scop predominant sexual a părților sexuale ale unui copil. Acestea pot include fotografii, negative, diapozitive, reviste, cărți, desene, filme, casete video, CD-uri sau fișiere pe computer. În general, există două categorii de pornografie: soft-core, care nu este explicită sexual, dar implică imagini cu copii goi și în ipostaze de seducție și hard-core care se referă la imaginile copiilor implicați în activități sexuale și la folosirea copiilor în producția de pornografie.

Răpirea copiilor reprezintă îndepărtarea neautorizată a unui copil din custodia părinților naturali sau a tutorilor/reprezentanților legal. Termenul de "răpire a copilului" cuprinde două categorii juridice și sociale care diferă în funcție de context: răpirea copilului de către membri ai familiei (de ex. îndepărtarea copilului de la părintele care are custodia în caz de divorț) sau răpirea de către străini (răpirea pentru răscumpărare, adoptarea ilegală a copilului după ce a fost furat; traficul de persoane - când un străin fură

un copil cu intenția de a exploata copilul, personal sau în rețea, existând numeroase abuzuri, inclusiv sclavie, muncă forțată, abuz sexual sau chiar trafic ilegal de organe, crimă).

Traficul de copii reprezintă recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil în scop de exploatare, chiar dacă aceste acțiuni nu se realizează cu aplicarea vreunui din mijloacele de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de situație de vulnerabilitate ori prin darea sau primirea de bani ori de beneficii de orice gen pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra unei alte persoane, în scopul exploatării acesteia.

Non-discriminarea copiilor în materie de protecție.

Eco-Răzeni își reiterează convingerea că toți copiii au dreptul egal la protecție, asigurată fără nici o discriminare, indiferent de gen, rasă, culoare, limbă, religie, naționalitate, origine socială, apartenența la o minoritate etnică sau sexuală, situație financiară, stare de sănătate, existența unui dizabilități sau orice altă situație.

Abuzul este un fenomen negativ universal, care se poate întâmpla oricui și oriunde. Cu toate acestea unii copii, cum ar fi cei din familii dezorganizate sau copii cu dizabilități, se dovedesc a fi mai vulnerabili în fața manifestărilor de violență. Prejudecățile societății, indiferența și discriminarea acestora, îi pot lipsi adesea, de dreptul de a fi protejați și a primi suport și asistență adecvată.

Convenția ONU cu privire a drepturile copilului stipulează, că statul trebuie să ia toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare pentru protejarea copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare, abuz fizic sau mental, abandon, neglijență, rele tratamente sau exploatare, inclusiv violență sexuală, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului său legal sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.

Același document menționează, că orice copil care este temporar sau definitiv, lipsit de mediul său familial sau care, în propriul său interes, nu poate fi lăsat în acest mediu, are nevoie de ajutor special și protecție alternativă. Protecția alternativă poate avea forma adopției, plasării într-o familie sau într-o instituție corespunzătoare pentru copii, ținându-se cont de continuitatea în educarea copilului, originea sa etnică, culturală, religioasă sau lingvistică.

5. Măsuri de prevenire și protecție

5.1. Informarea, instruirea și infrastructura în domeniul protecției copilului

Eco-Răzeni pune accent deosebit pe formarea și informarea în materie de protecție a copilului, considerând că sistemele și procedurile sunt eficiente doar dacă oamenii le cunosc, contribuie la respectarea și dezvoltarea lor, au oportunitatea de a-și exprima opinia asupra aplicabilității practice ale acestora.

Politica de protecție a copilului elaborată și aprobată de Eco-Răzeni este publicată pe pagina web a organizației, diseminată și promovată activ în interiorul și în afara acesteia. Documentul este disponibil tuturor. Fiecare persoană în contact cu copiii are un rol în asigurarea protecției acestora.

Acest rol este abordat adecvat și eficient dacă există atitudine corectă, nivel corespunzător de cunoștințe și capacități formate în vederea protecției copilului. De aceea, Eco-Răzeni își asumă responsabilitatea să informeze/formeze salariații, voluntarii, stagiarii, partenerii și în special beneficiarii cu privire la aplicarea practică a informației incluse în document.

Toți noii salariați, voluntari, stagiari, beneficiari și parteneri, înainte de semnarea contractului sunt informați despre prevederile prezentei politici, inclusiv în decurs de o lună de la angajare vor primi instruire de la Eco-Răzeni și vor semna declarație pe propria răspundere, unde sunt informați de a respecta toate prevederile Politicii de protecție a copilului.

Managerii de programe sunt responsabili pentru aducerea la cunoștința persoanelor enumerate mai sus despre procedurile de protecție a copilului.

Fiecare fișă de post va cuprinde precizări privind interzicerea abuzului copilului, în plus, vor fi incluși indicatori de performanță care să reflecte modul în care politica de protecție a copilului și procedurile aferente sunt implementate de personal.

Salariații care vor activa în calitate de șef serviciu voluntariat sau instruire la locul de muncă, vor avea responsabilitatea de a oferi ghidare pentru aplicarea practică cotidiană a procedurilor de către voluntari sau stagiați/ucenici.

Copiii - beneficiari noi - vor fi informați de către organizație asupra fenomenului abuzului, a mijloacelor de protecție și a sistemului de referire în cadrul Eco-Răzeni. Informația va fi prezentată într-un limbaj clar și accesibil, ținându-se cont de capacitățile în evoluție ale acestora. Opiniile copiilor sunt ascultate și ele influențează dezvoltarea măsurilor de protecție în cadrul organizației.

Eco-Răzeni identifică periodic necesitățile de formare relevante protecției copilului și asigură obligatoriu instruirea personalului, a beneficiarilor, cu accent deosebit pe instruirea copiilor. În același timp, salariații sunt încurajați să participe la activități de instruire pe subiecte ce țin de protecția copilului, organizate în afara organizației.

Eco-Răzeni va avea o bibliotecă și videotecă tematică (fizică și electronică), mijloace tehnice și materiale de suport pentru informare, instruire și lucrul cu beneficiarii în domeniul protecției copilului. După caz, în oficiul Eco-Răzeni va fi amenajat corespunzător (permanent sau temporar) un spațiu pentru intervenții în cazuri de constatare a abuzurilor față de copii.

Eco-Răzeni utilizează tehnologia informației și se comportă în mediul online în conformitate cu valorile sale și respectând legea.

În acest sens, vom oferi îndrumare salariaților, voluntarilor și stagiarilor, precum și copiilor, în vederea utilizării adecvate a tehnologiei informației, inclusiv a rețelelor sociale.

Vor fi instalate filtre și programe de blocare pentru a se asigura că paginile web necorespunzătoare, dăunătoare, cum ar fi cele cu conținut pornografic sau violent, nu pot fi descărcate utilizând conexiunea la internet a organizației, atât de către salariați/ voluntari /stagiați cât și de către copii. Orice încălcare a restricțiilor, utilizarea ilegală, descărcarea sau crearea de imagini indecente cu copiii, bullying cibernetic sau utilizarea tehnologiei informației pentru abuzul unui copil va fi anchetată și se vor lua măsuri împotriva salariaților, a voluntarilor sau a stagiarilor care au făcut astfel de lucruri.

Tehnologia informației este foarte importantă pentru educația și dezvoltarea copiilor, de aceea îi sprijinim oferindu-le acces la internet și calculatoare. În același timp, trebuie să protejăm copiii atunci când sunt online. Din acest motiv, îi informăm cu privire la riscurile întâlnite pe internet dar și cu privire la ce este legal sau nu și le solicităm copiilor să anunțe orice comunicare online inadecvată.

În cazul transportării organizate a copiilor și tinerilor se vor lua următoarele măsuri: vor fi stabilite reguli clare de transportare a copiilor (numărul maxim al copiilor, însoțirea copiilor de un salariat sau un adult responsabil); reguli de urcare și coborâre; se asigură că șoferul este pregătit să comunice cu copiii și promovează aceleași mesaje ca și asociația; se vor informa copiii despre riscuri și modalități de apărare (să cunoască persoanele responsabile, să nu dea informații, reguli de securitate); se vor stabili locurile pentru copii în transport, după vârstă, să nu se tachineze, schema de așezare a copiilor să fie la șofer; adultul care însoțește copiii este obligat să observe și să intervină la cazurile de tachinare, informează Directorul executiv despre cazurile de tachinare în transport; persoanele străine nu pot utiliza transportul în care se află copiii; copiii să fie informați despre reguli și să știe cui să raporteze încălcarea regulilor.

5.2. Dezvoltarea de programe și servicii sigure pentru copii și tineri

Eco-Răzeni se angajează să planifice, să proiecteze și să furnizeze programe și servicii care sunt sigure pentru copii și tineri. În momentul planificării noilor proiecte, alături de evaluarea nevoilor beneficiarilor și ale comunităților, se efectuează și evaluări ale riscurilor pentru a identifica posibilele riscuri pentru copii. În etapa următoare, sunt identificate acțiuni de atenuare a riscurilor pentru a se putea lua o decizie

finală privind dezvoltarea noului proiect sau înființarea noului serviciu. De asemenea, evaluarea riscurilor se va realiza periodic și în programele/serviciile actuale, ca parte a procesului periodic de evaluare, astfel încât, pe baza constatărilor, să se efectueze ajustările necesare. În plus, înainte de a întreprinde orice activitate care are un anumit grad de pericol care ar putea dăuna copiilor, de exemplu excursiile sau taberele, se efectuează o evaluare a riscurilor. Dacă riscul este prea mare și nu poate fi redus, atunci orice proiect sau activitate nu se va mai implementa. Decizia este apoi luată în mod corespunzător de conducerea organizației.

Atunci când se pun bazele proiectelor, trebuie implicate toate părțile interesate: copiii, tinerii, familiile, comunitățile, autoritățile locale și alți factori interesați. Standardele minime de calitate pentru serviciile sociale trebuie respectate, atunci când acestea există și sunt obligatorii din punct de vedere legal. Se stabilesc criterii clare pentru selecția beneficiarilor pentru situațiile în care tipul de serviciu este foarte necesar unui număr foarte mare de copii sau familii, peste capacitatea maximă a proiectului. În stabilirea criteriilor de selecție a beneficiarilor nu se face discriminare pe bază de etnie, religie, sex, etc. Tuturor beneficiarilor li se prezintă serviciile pe care le vor primi, precum și obligațiile acestora, într-o manieră adecvată capacității lor de înțelegere.

De îndată ce vor fi demarate noi proiecte sau activități, li se va cere consimțământul scris al părintelui sau al reprezentantului legal (modelul Acordului informat al părinților pentru participarea la evenimente conform Anexei nr. 07 la prezenta politică), precum și cel al copilului. De asemenea, atât copilul, cât și părintele/ tutorele/ reprezentantul legal vor fi informați despre modul în care pot raporta orice încălcare a drepturilor copilului și posibilele consecințe unor astfel de acțiuni (numărul de telefon și adresa organizației, precum și numele persoanei responsabile de primirea sesizărilor, pentru orice caz de încălcare a drepturilor copilului, etc.).

Obținerea în permanență a opiniilor copiilor și tinerilor este un alt aspect care face ca programele și serviciile noastre să fie eficiente și adecvate la nevoile lor. Copiii și tinerii sunt încurajați să constituți și să participe activ în Consiliile Locale ale Copiilor și Tinerilor.

Ne așteptăm ca salariații noștri să observe copiii / tinerii și să discute cu aceștia în cazul în care copiii se tem să vorbească despre bullying sau discriminare, dacă li se întâmplă lor, colegilor în școală sau celor din proximitatea lor.

5.3. Comunicare și mass-media

Eco-Răzeni se angajează ca prin această politică de protecție a copiilor, precum și prin Cartea de comunicare, Politica de fundraising și Codul de conduită, să efectueze comunicarea într-un mod sigur pentru copiii care beneficiază de serviciile oferite. În toate activitățile de comunicare și strângere de fonduri ale organizației, protejăm imaginea, intimitatea și demnitatea copilului. Pentru toți copiii care beneficiază de servicii în cadrul organizației noastre, permisiunea părinților / reprezentanților legali de a face fotografii (imagini sau videoclipuri) copiilor acestora trebuie să fie luată în scris (modelul Acordului informat al părinților pentru utilizarea imaginii copilului conform Anexei nr. 06 la prezenta politică), preferabil înainte de fiecare filmare sau eveniment la care mass-media este prezentă, și ar trebui să fie informați în prealabil despre subiectul și scopul înregistrării.

Orice imagini luate copiilor în scopuri organizaționale ar trebui să fie decente, copiii să se afle în posturi decente, purtând îmbrăcăminte adecvată și în măsura în care situația permite, să nu prezinte suferința extremă a copiilor.

Numele real al copilului nu trebuie dezvăluit în niciun raport transmis în afara organizației. Pentru scopuri de comunicare și de strângere de fonduri este preferabil să se utilizeze imagini cu copii achiziționate din bănci de imagini, pentru a evita încărcarea imaginilor reale ale copiilor pe internet și pe rețelele sociale, în special atunci când materialele de comunicare conțin informații sensibile despre un copil. În orice eveniment în care sunt implicați jurnaliști, aceștia vor fi informați cu privire la așteptările

Eco-Răzeni cu privire la filmarea copiilor și vor fi rugați să prezinte materialul rezultat persoanei care se ocupă de comunicare în cadrul organizației, pentru a aproba ceea ce este folosit și în ce fel. Poveștile despre copii folosite pentru materialele de raportare, comunicare sau strângere de fonduri ar trebui să reflecte nu numai problemele cu care s-au confruntat, dar și punctele forte și rețeaua de sprijin pe care le-au primit, pentru a depăși problemele. Nu cerem copiilor să promoveze o anumită marcă a unei companii, în schimbul unei donații, de exemplu prin fotografierea lor purtând șepci cu brandul companiei. Copiii pot face fotografii, din proprie inițiativă, purtând obiecte de îmbrăcăminte cu brandul unei companii, dar acest lucru nu are legătură cu așteptările de a primi donații.

Eco-Răzeni interzice salariaților, membrilor, voluntarilor, stagiatorilor, vizitatorilor, altor persoane care intră în contact cu copiii din cadrul organizației să posteze pe canalele de social media sau pe alte canale, imagini sau clipuri video neoficiale cu copiii pe care i-au întâlnit în cadrul organizației; pot însă să selecteze "îmi place" sau să "distribuie" postări oficiale ale organizației. Fotografiile de grup de la diferite evenimente artistice ar putea fi excepții. "Etichetarea (tag)" copiilor din fotografii sau videoclipuri nu este permisă. Copiii și tinerii vor fi, de asemenea, educați să nu distribuie postările oficiale Eco-Răzeni și să se eticheteze (tag) în acele imagini

Salariații nu trebuie să fie prieteni pe conturile personale de social media cu tinerii cu care lucrează, cu excepția cazului în care legătura este considerată necesară și conturile sociale ale salariaților devin conturi profesionale, caz în care nu vor fi postate informații și fotografii personale.

"Prietenia" pe rețelele sociale ar trebui să fie folosită ca o oportunitate de sensibilizare cu privire la amenințările din mediul on-line și de educare a tinerilor privind utilizarea în condiții de siguranță a rețelelor sociale.

Mai multe reguli și recomandări practice privind comunicarea și relațiile cu mass-media sunt incluse în Ghidul de comunicare din Anexa nr. 04 la prezenta politică.

6. Codul de conduită în raport cu copiii

Regulile de conduită în cadrul Eco-Răzeni se bazează pe principiile valorice și cultura organizațională dezvoltate de-a lungul experienței organizației și au ca punct de pornire atitudinea adultului în cadrul Eco-Răzeni față de copil.

Eco-Răzeni are elaborat un Cod de conduită (Anexa nr. 03 la prezenta politică), care reflectă Politica de protecție a copilului și oferă un cadru pentru comportamentele adecvate și dorite ale salariaților față de copii. Codul de conduită va fi semnat individual de către toți salariații, voluntarii, colaboratorii, stagiarii și vizitatorii (după caz). Dacă este nevoie de sprijin pentru o bună înțelegere a conținutului, persoana responsabilă va asigura sprijinul necesar.

Scopul Codului de conduită este de a crește gradul de conștientizare al salariaților și al tuturor colaboratorilor și nu pentru a-i pedepsi sau sancționa. Orice persoană care se dovedește că a încălcat Politica de protecție a copilului și Codul de conduită va fi anchetată (disciplinar, dacă este angajată) și în conformitate cu constatările făcute, se vor aplica prevederile legislației în domeniul muncii, de drept civil și ale Regulamentului intern, ca de exemplu sancționarea sau încetarea relațiilor contractuale. În situația unui caz grav, atunci când abuzul asupra unui copil este evident și nu există nicio îndoială cu privire la făptuitor, anunțăm imediat autoritățile responsabile pentru aplicarea legii pentru a fi luate măsurile juridice respective, în conformitate cu legislația penală. De asemenea, se va elabora un ghid pentru evidențierea comportamentelor dorite ale copiilor față de ceilalți copii.

Codul de conduită este menit, de asemenea, să protejeze salariații și ceilalți adulți implicați sau în contact cu Eco-Răzeni de acuzațiile rău-intenționate de comportament inadecvat față de copii. Codul de conduită va fi afișat pe pagina web a organizației pentru a fi vizibil oricărui potențial nou salariat(ă), stagiatar(ă), partener sau voluntar(ă).

Copilul este în centrul atenției organizației. Sensibilitatea la nevoile psiho-sociale ale copiilor este forța care unește membrii organizației și îi motivează în realizarea misiunii. Interesul superior al copilului este o prioritate pentru toată echipa Eco-Răzeni, încorporată în toate programele, proiectele, serviciile și deciziile care au impact asupra copilului.

Echipa consideră că toți copiii au dreptul să fie protejați, indiferent de statutul social, etnie, rasă, apartenență religioasă, gen sau vârstă. Eco-Răzeni promovează egalitate de gen în toate activitățile implementate.

Adulții în cadrul organizației încurajează copiii să-și expună liber opinia cu privire la deciziile care îi afectează și i-au în considerare părerile exprimate, ținând cont de nivelul și capacitățile în evoluție ale copiilor. Adulții salută participarea copiilor la planificarea, monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea serviciilor oferite.

Echipa de specialiști a organizației, în toate activitățile, acționează cu responsabilitate față de fiecare copil, părinte și constituent intern sau extern al acesteia. Adulții asigură confidențialitatea datelor cu privire la copiii beneficiari ai Eco-Răzeni, oferind acces profesionist și limitat la datele copiilor și familiilor pe care îi asistă.

Adulții, membri și salariați ai Eco-Răzeni, consideră că fiecare copil are dreptul la dezvoltarea plină a potențialului și consideră abilitarea beneficiarilor drept element cheie în pregătirea copilului pentru viața de adult. În această ordine de idei, echipa organizației dezaprobă calitatea de consumator pasiv a produselor promovate de proiecte și insistă asupra implicării active a copiilor în procesul de implementare al acestora.

Echipa Eco-Răzeni consideră familia drept factor inerent dezvoltării armonioase a copilului, oferind servicii de suport contextual, atât copilului în situație de risc sau în dificultate, cât și familiei acestuia.

În contextul poziției lor și fiind conștienți de faptul că Eco-Răzeni susține și promovează drepturile copilului, toți salariații, voluntarii, stagiarii, partenerii și alte persoane în contact direct și indirect cu copiii sunt obligați:

- să comunice cu copiii în spirit de cooperare, respect reciproc și încredere;
- să aibă atitudine pozitivă față de copii și să le respecte drepturile;
- să evite situațiile în care copiii sunt izolați, iar comportamentul lor nu poate fi supravegheat;
- să asigure vizibilitatea în lucrul cu copiii;
- să asculte și să studieze cu atenție opiniile, problemele sau preocupările copilului;
- să protejeze interesele copilului;
- să respecte intimitatea copilului și datele cu caracter confidențial;
- să creeze toate condițiile pentru protecția maximă a copilului;
- să reacționeze prompt în cazuri sau bănuieli de abuz asupra copilului și să denunțe orice probleme de violență față de copil;
- să respecte cu strictețe prezentul document și alte prevederi relative protecției copilului;
- să susțină copilul în dificultate, în conformitate cu prevederile fișei postului și a specificului funcției.

În contextul poziției lor și fiind conștienți de faptul că Eco-Răzeni susține și promovează drepturile copilului, tuturor salariaților, voluntarilor, stagiarii, partenerilor și altor persoane în contact direct și indirect cu copiii le este strict interzis:

- orice fel de abuz asupra copilului (fizic, psihic, sexual, exploatare sau neglijență);
- organizarea activităților care prezintă pericol pentru protecția copilului sau riscul unui act de violență față de copil;
- folosirea unui limbaj denigrator, provocator sau inadecvat;
- invitarea copiilor la domiciliu;

- discriminarea prin comportament de preferință față de un copil sau orice alt gen de discriminare;
- atenția excesivă față de un copil în defavoarea altora;
- izolarea unui copil și menținerea acestuia fără supraveghere;
- însoțirea copilului în afara sediului organizației fără coordonare prealabilă;
- fotografierea sau filmarea copiilor fără permisiunea persoanei responsabile de protecția copilului din cadrul organizației;
- lansarea declarațiilor în presă fără aprobarea scrisă a persoanei responsabile;
- accesul la datele confidențiale ale copiilor fără aprobare prealabilă și difuzarea lor;
- acceptarea vizitatorilor care intră în contact cu copiii, fără aprobare prealabilă.

7. Proceduri de identificare, asistență și raportare a problemelor privind protecția copilului

Cadrul de identificare și denunțare a problemelor referitoare la protecția copilului:

1. Cine trebuie să reacționeze în situație de violență reală sau potențială față de copii?

- Orice salariat(ă), voluntar(ă), stagiar(ă), beneficiar(ă), membru(ă), partener(ă) sau vizitator în cadrul Eco-Răzeni indiferent de poziția sa în organizație.

2. Ce trebuie să fie semnalat?

- Orice bănuială sau situație de abuz real sau potențial față de un copil (neglijare, exploatare, abuz fizic, emoțional sau sexual).

3. Când trebuie să se reacționeze?

Se va reacționa prompt în următoarele situații:

- dacă ați fost martor la un caz de abuz;
- dacă bănuiți o situație de abuz;
- dacă vi s-a comunicat despre un act de abuz;
- dacă ați descoperit un caz de abuz.

4. Cui trebuie semnalată situația sau bănuiala referitoare la abuz asupra copiilor?

- Persoana responsabilă de protecția copilului în cadrul Eco-Răzeni este administratorul Asociației, inclusiv în absența acestuia, sau în cazul unui conflict de interes, responsabilă de implementarea prezentei politici este Ofițerul de conformitate;
- Delegarea va fi confirmată documental și adusă la cunoștința tuturor persoanelor din cadrul organizației, inclusiv a copiilor;
- Orice bănuială sau situație de abuz va fi cât mai urgent posibil semnalată persoanei responsabile de protecția copilului, care va convoca un comitet ad-hoc, componența căruia va depinde de specificul cazului, dar nu va depăși numărul de 3 persoane implicate. Acesta va examina informația relevantă și va decide asupra măsurilor luate în continuare până la declanșarea mecanismului extern de denunțare a cazurilor de abuz.

5. Cum se va reacționa în caz de bănuială sau situație de abuz asupra copilului?

- Imediat sau cât mai urgent posibil;
- Confidențial;
- Obiectiv, fără a exagera sau a interpreta informația;
- Respectând intersul superior al copilului;
- În formă scrisă, completând modelul Formularului de trimitere (Anexa nr. 05 la prezenta politică).

Orice suspiciune privind abuzul asupra unui copil este investigată pe plan intern și autoritățile pentru protecția copilului și cele responsabile pentru aplicarea legii sunt anunțate imediat despre caz, în cazul unui abuz evident și dovedit al unui copil.

Prima măsură este de a asigura siguranța copilului - victimă și de a oferi imediat asistența psihologică și medicală necesară.

Nu se vor lua măsuri de pedeapsă sau punitive și nu se vor permite niciun fel de represalii împotriva persoanelor care, cu bună credință, semnalează un potențial abuz asupra copiilor.

Următoarele semne pot reprezenta sau nu indicatori ai faptului că a avut loc un abuz, dar această posibilitate trebuie luată în considerare și evaluată, cu atenție.

Posibile semne de abuz fizic:

- orice leziune care nu corespunde explicațiilor date;
- răni care apar la nivelul corpului în locuri care, în mod normal, nu sunt expuse la căderi sau nu pot fi produse în situații de jocuri dure;
- răni pentru care nu s-au acordat îngrijiri medicale;
- refuzul de a-și schimba echipamentul pentru sau de a participa la jocuri sau la înot;
- vânătăi, mușcături, arsuri și fracturi, tăieturi, dislocări, care nu pot fi explicate prin accidente;
- lipsa vigilenței sau a prezenței;
- frica de a se întoarce acasă sau de a se contacta părinții;
- tendințe auto-distructive;
- agresiunea față de ceilalți.

Posibile semne de abuz sexual:

- copilul are un comportament sau un limbaj sexuală excesiv sau se implică în mod regulat în jocuri sexuale nepotrivite vârstei;
- activitate sexuală prin cuvinte, joc sau desen;
- infecții urinare repetate sau dureri de stomac inexplicabile;
- copilul arată un comportament provocator și seducător, cu adulții;
- împărțirea inadecvată a locurilor de dormit acasă;
- tulburări severe de somn asociate cu temeri, fobii, vise sau coșmaruri care uneori denotă sau au conotații sexuale;
- tulburări de alimentație, cum ar fi anorexia sau bulimia;
- teama de a fi cu adulții.

Posibile semne de abuz emoțional:

- depresie, agresivitate, anxietate extremă, schimbări sau regresii în starea de spirit sau comportament;
- obsesii sau fobii;
- scăderea bruscă a rezultatelor școlare sau lipsa de concentrare;
- nevoia de atenție din partea adulților și faptul că nu socializează cu ceilalți copii;
- tulburări de somn sau de vorbire;
- afirmații negative despre sine;
- foarte agresiv sau crud față de ceilalți;
- timiditate sau pasivitate extremă;
- abuz de droguri sau alcool;
- fugă periodică;
- fuga de acasă, furt și minciuni.

Posibile semne de neglijare:

- piele murdară, mirosul corpului, părul nespălat, nepieptănat și păduchi;
- îmbrăcăminte murdară, prea mare sau mică sau nepotrivită pentru condițiile meteorologice;

- frecvent lăsat nesupravegheat sau singur;
- diaree frecventă;
- oboseală frecventă;
- boli netratate, tăieturi infectate sau afecțiuni fizice la care îngrijitorul nu răspunde;
- stare constantă de foame;
- furtul alimentelor;
- întârzierea frecventă sau absența la școală;
- stimă de sine scăzută;
- relații sociale slabe.

8. Mecanisme de implementare, monitorizare, raportare și revizuire a politicii

Politica și procedurile de protecție a copilului trebuie să fie implementate la toate nivelele organizaționale, de către fiecare salariat(ă), voluntar(ă), stagiar(ă) sau beneficiar(ă) al Eco-Răzeni.

Prevederile documentului vor fi puse în practică în baza unui plan anual de implementare (conform modelului din Anexa nr. 01 la prezenta politică), elaborat la nivel operațional de către Directorul executiv al Asociației și persoana responsabilă de protecția copilului în cadrul organizației, desemnată și confirmată prin ordin.

Managerii de programe / șefii de servicii sunt responsabili pentru diseminarea și aplicarea practică a documentului în cadrul proiectelor/serviciilor gestionate precum și pentru monitorizarea aplicării politicii de protecție a copilului în programele gestionate, inclusiv pentru capitalizarea bunelor practici în domeniu.

Atunci când selectăm partenerii, verificăm dacă a existat o conduită greșită în activitățile lor anterioare, dacă au o bună reputație, dacă au un cod etic al salariaților sau dacă au o politică de protecție a copilului, dacă este cazul. Cu toate acestea, în toate acordurile de parteneriat sau contractele de servicii vor fi incluse aspecte etice și obligații privind protecția copiilor. Dacă domeniul de aplicare al parteneriatelor sau al serviciilor contractate presupun și contactul direct cu copiii, partenerii trebuie să își asume și să semneze Declarația de angajament (Anexa nr. 02 la prezenta politică) privind acceptarea prevederilor prezentei Politici de protecție a copilului și a Codului de conduită, înainte de începerea activităților. Dacă se înregistrează acuzații sau încălcări ale drepturilor copiilor în timpul implementării parteneriatelor sau a contractelor de servicii, atunci se efectuează o investigație și se ia imediat o decizie de încetare a acestor colaborări.

Sursele de finanțare ale Eco-Răzeni sunt verificate în vederea respectării valorilor noastre și a intereselor reciproce. Suntem interesați de sprijinul financiar din partea companiilor sau donatorilor a căror imagine, comportament sau produse nu dăunează copiilor, familiilor sau comunităților. Prin urmare, nu acceptăm sau nu căutăm sprijin financiar din partea companiilor producătoare sau distribuitoare de produse de distrugere în masă, produse care dăunează sănătății sau mediului (industria tutunului, industria băuturilor spirtoase, industria de arme, industria pornografică) sau implicate în scandaluri legate de exploatarea muncii copiilor, corupție, partizane politice și spălarea banilor. Eco-Răzeni nu poate fi responsabilă pentru primirea de donații de la companii sau fundații ale companiilor care au afaceri ascunse, ce nu pot fi identificate ca urmare a unei căutări obișnuite a surselor publice. Pentru situații sensibile, Consiliul de administrare / Directorul executiv va decide cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse în cazul dezvăluirii publice a unor abateri etice de afaceri.

Monitorizarea politicii de protecție a copilului se va efectua permanent, în scopul asigurării aplicării corespunzătoare și continue a procedurilor, precum și în vederea identificării aspectelor problematice de protecție a copilului, care pot completa documentul.

Directorul executiv este responsabil pentru stabilirea bunelor practici și pentru punerea în aplicare a politicii pentru protecția copilului în domeniile de responsabilitate organizațională. O dată pe an, Directorul executiv prezintă Adunării generale a membrilor un raport privind situația protecției copilului în organizație, numărul de suspiciuni de abuz, numărul de copii vătămați, tipul de abuz, câte cazuri au fost confirmate, care au fost soluțiile pentru a restabili bunăstarea copilului și modul în care autorul a fost pedepsit.

Monitorizarea periodică a riscurilor, atenuarea riscurilor și eficacitatea măsurilor de salvare a copilului trebuie să fie încorporate în procesele și activitățile normale de monitorizare ale organizației.

Protejarea copiilor este inclusă în registrul de risc al organizației și procesele de raportare trimestriale și anuale. Consiliul de administrare, vor examina periodic registrul de riscuri și rapoartele organizației pentru a se asigura că măsurile de salvare a copiilor sunt în vigoare și sunt eficiente.

Această politică va fi revizuită cel puțin o dată la trei sau cinci ani sau când se va demonstra necesar că problemele suplimentare trebuie identificate și abordate prin intermediul acestei politici, sau legislația națională a fost modificată.

Anexa nr. 01

la Politica de protecție a copilului
a Asociației Obștești „Eco-Răzeni”

PLAN ANUAL
de implementare a Politicii de protecție a copilului
(model)

<i>Nr.</i>	<i>Activitatea</i>	<i>Perioada</i>	<i>Mijloace de verificare</i>
1	Diseminarea documentului pentru aplicare operațională	permanent	Decizia Consiliului de administrare Ordinul Directorului executiv Declarațiile salariaților
2	Plasarea documentului pe pagina web a organizației	permanent	Link-ul către document
3	Identificarea necesităților de instruire și a surselor financiare pentru asigurarea cursului de instruire în domeniu pentru salariați și copii	permanent	Sondaj și raport rezultate Acord de finanțare
4	Instruirea salariaților noi	timp de o lună de la angajare	Plan de instruire, listele participanților, agende, fotografii, chestionare de evaluare
5	Atelier pe implementarea practică a politicii – probleme și propuneri din partea salariaților, partenerilor și copiilor	septembrie	Listele participanților, agende, fotografii, chestionare de evaluare
6	Elaborarea propunerilor de modificare a documentului și a planului anual de implementare a politicii	decembrie	Lista propunerilor Raportul anual al Directorului executiv

În atenția Directorului executiv
al Asociației obștești „Eco-Răzeni”

DECLARAȚIE DE ANGAJAMENT

Nume, prenume: _____

Funcția: _____

Denumirea organizației: _____

Date de contact: _____

Prin prezenta, declar cu toată responsabilitatea următoarele:

1. Nu am fost niciodată bănuțit, învinuit sau declarat vinovat în cauze penale intentate pe marginea infracțiunilor împotriva familiei și copiilor/minorilor.
2. Permit verificarea de către Eco-Răzeni a datelor menționate la p. 1 a prezentei declarații.
3. Subscriu la Politica de protecție a copilului și Codul de conduită aplicate în cadrul Eco-Răzeni și îmi asum responsabilitatea pentru respectarea cu strictețe a procedurilor descrise în document.

Data: _____

Semnătura: _____

Notă:

Declarația va fi semnată de fiecare salariat, voluntar, stagiar, consultant, reprezentant furnizori/ parteneri sau alte persoane relevante din cadrul Eco-Răzeni sau a partenerilor săi, indiferent dacă este în contact direct sau indirect cu copiii și tinerii. Eco-Răzeni își asumă dreptul de a verifica datele incluse în declarație. Pentru voluntarii internaționali, declarația va fi tradusă în limba engleză.

CODUL DE CONDUITĂ

Subsemnatul(a), _____, recunosc că am citit și înțeles Politica de protecție a copilului și sunt de acord că, în cursul angajării mele în cadrul Eco-Răzeni trebuie:

- să tratez copiii cu respect indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau de altă natură, origine națională, etnică sau socială, proprietate, dizabilitate, naștere sau alt statut;
- să nu folosesc limbajul sau comportamentul față de copii necorespunzători, hărțuitori, abuzivi, provocatori din punct de vedere sexual, înjositori sau inadecvați din punct de vedere cultural;
- să nu angajez copii sub vârsta de 18 ani în nicio formă de act sexual sau activitate sexuală;
- ori de câte ori este posibil, mă voi asigura că este prezent un alt adult atunci când lucrez în apropierea copiilor;
- să mențin standarde înalte de comportament personal și profesional atât în ceea ce mă privește pe mine cât și față de ceilalți;
- să fiu conștient de riscul ridicat de abuz în anumite situații (de exemplu, alăturarea nesupravegheată a copiilor mai mari și cei mai mici) și să fac tot posibilul pentru a elimina astfel de situații;
- să observ și să ascult copilul pentru a-l ajuta; interesul superior și bunăstarea copilului trebuie să prevaleze întotdeauna în munca mea;
- în calitate de salariat, să le dau putere și să încurajez copii, să discut cu ei despre drepturile lor, ce este acceptabil și ce este inacceptabil, ce ar trebui să facă pentru a evita situațiile riscante și ce pot face dacă apare o problemă;
- să respect confidențialitatea datelor și informațiilor personale ale copiilor și a imaginii și demnității acestora;
- să fiu un bun exemplu pentru copii, parteneri și colegi;
- să nu permit niciodată unui copil cu care lucrez să stea peste noapte în camera mea sau să doarmă în același pat cu mine;
- să nu discriminez, să nu îi fac să le fie rușine, să nu umilesc copii, inclusiv prin folosirea limbajului care abuzează mental sau emoțional copilul (strigăte, umilire, luare în derâdere, intimidare, poreclire, înjurare, amenințare verbală, distrugerea obiectelor personale etc.);
- să nu lovesc sau aplic alte forme de abuz fizic față de copil sau incitarea unui copil să aplice violența asupra altui copil: îmbrânciri, palmuiri, pișcături, trântiri, tragere de păr sau urechi etc;
- să nu sărut, îmbrățișez, mângâi, masez sau ating un copil într-un mod neadecvat și nedorit;
- să nu ascund niciun comportament inadecvat față de un copil pe care îl observați la un coleg, voluntar sau alt colaborator al organizației;
- să nu fac fotografii sau înregistrări video cu un copil dacă nu este solicitat de organizație;
- să nu fac lucruri pe care copiii le pot face singuri, cum ar fi să îi îmbrăc sau să le fac baie;
- să nu mă împrietenesc pe conturile personale de social media (de ex. Facebook); în cazul în care conexiunea este considerată necesară, atunci conturile sociale ale salariaților devin conturi profesionale, unde nu trebuie să fie afișate informații și fotografii personale;

- să nu mă implic într-o comunicare unu-la-unu cu copiii sau prin mesaje text sau alte tipuri de mesaje, mesagerii instant, cu excepția cazului în care se referă în mod specific la responsabilitățile mele de serviciu;
- nu voi invita copiii neînsoțiți în casa mea, cu excepția cazului în care sunt expuși riscului imediat de rănire sau de pericol fizic;
- nu voi dormi în apropierea copiilor nesupervizați, cu excepția cazului în care este absolut necesar, caz în care trebuie să obțin permisiunea supraveghetorului și să mă asigur că este posibil să existe un alt adult, dacă este posibil voi utiliza computere, telefoane mobile, camere video, camere de luat vederi sau rețele de socializare în mod corespunzător și niciodată pentru a exploata sau hărțui copiii sau a accesa materialele de exploatare a copiilor prin orice mediu;
- nu voi folosi pedepse fizice asupra copiilor;
- nu voi angaja copii pentru muncă casnică sau de altă natură necorespunzătoare, având în vedere vârsta sau stadiul de dezvoltare, care interferează cu timpul disponibil pentru educație și activități recreative sau care îi pune în pericol semnificativ de rănire;
- voi respecta prevederile cadrului normativ în vigoare, inclusiv legile privind munca copilului;
- voi raporta imediat îngrijorările sau acuzațiile de exploatare a copiilor și abuzuri și nerespectarea politicii în conformitate cu procedurile adecvate;
- voi dezvălui imediat toate acuzațiile, condamnările și alte rezultate ale unei infracțiuni, care au avut loc înainte sau apărute în timpul angajării mele la Eco-Răzeni, care se referă la exploatarea și abuzul copiilor.

Când fotografiez sau filmez un copil sau folosesc imagini ale copiilor în scopuri legate de muncă, trebuie:

- să evaluez și strădui să respect tradițiile sau restricțiile locale pentru reproducerea imaginilor personale înainte de a fotografia sau filma un copil;
- să obțin consimțământul informat de la copil și părintele sau tutorele copilului înainte de a fotografia sau filma un copil, ca parte a acestui lucru, trebuie să explic modul în care fotografia sau filmul va fi folosit;
- să mă asigur că imaginile foto și video prezintă copii în mod demn și respectuos și nu într-un mod vulnerabil sau supus, copiii trebuie să fie îmbrăcați în mod adecvat și nu în poziții care ar putea fi considerate ca sugestive sexual;
- să mă asigur că imaginile sunt reprezentări cinstitute ale contextului și faptelor;
- să mă asigur că etichetele de fișiere, descrierile textului nu dezvăluie informații de identificare despre un copil atunci când trimit imagini electronic sau public imagini sub orice formă.

Am înțeles că Codul de conduită este pentru mine, ca persoană salariată la Eco-Răzeni, pentru a utiliza bunul simț și pentru a evita acțiuni sau comportamente care ar putea fi interpretate ca exploatare și abuzuri ale copiilor.

Data: _____

Semnătura: _____

GHIDUL DE COMUNICARE

1. Vom respecta demnitatea persoanei.

Vom solicita întotdeauna permisiunea atunci când facem fotografii sau imagini video ale persoanelor, inclusiv copiilor. Consimțământul pentru realizarea și utilizarea fotografiilor și studiilor de caz va fi solicitat de la părinți și de la cei cu responsabilitatea părintească sau de la copii direct atunci când au vârsta și înțelegerea suficientă.

Se va acorda o atenție deosebită fotografiilor care înfățișează copiii cu dizabilități, refugiații și cei aflați în situații de conflict și dezastre, pentru a înfățișa cu exactitate contextul și a menține demnitatea.

Ori de câte ori este posibil, vom explica persoanei utilizarea probabilă a imaginilor.

Nu vom face niciodată imagini foto cu persoane care spun că nu vor să fie fotografiate.

2. Nu vom exploata subiectul.

Nu vom manipula persoana într-un mod care să denatureze realitatea situației (de ex. nu le vom cere să plângă pentru aparatul foto).

Dacă este necesar pentru a proteja confidențialitatea, numele copiilor și familiilor vor fi schimbate.

Niciodată nu va fi publicat numele complet sau datele de contact ale copilului.

3. Ne propunem să oferim o portretizare echilibrată a realității în lumea în curs de dezvoltare. Vom evita stereotipurile. Ne propunem să le arătăm oamenilor care ajută și lucrează pentru ei înșiși, nu ca victime.

4. Vom folosi cu adevărat imaginile.

Istoriile/descrierea cazurilor nu vor fi elaborate, deși pot fi adaptate sau editate pentru a păstra demnitatea și confidențialitatea persoanei.

Nu vom folosi o imagine a unui lucru și o vom descrie ca o implicare a acesteia, o imagine a altuia (de exemplu, nu folosim o imagine a unui proiect pentru a ilustra munca altuia). Când este posibil, vom folosi un echilibru de imagini (de ex. pozitive și negative) pentru a reflecta realitatea unei situații.

Dacă utilizăm o imagine într-un mod general (de exemplu, ilustrând un proiect similar cu cel descris), vom clarifica acest lucru în legendă.

Nu vom folosi o imagine într-un mod care interpretează în mod intenționat adevărata situație. Dacă o imagine reprezintă o situație excepțională, nu o vom folosi într-un mod care sugerează că este în general adevărat.

Ne propunem să fim siguri că, în conformitate cu cunoștințele noastre, persoana ar considera imaginea și utilizarea ei ca fiind veridice dacă ar vedea-o.

5. Vom menține standarde de gust și decență în concordanță cu valorile noastre și cu cele ale susținătorilor noștri.

Nu vom folosi imagini erotice, pornografice sau obscene.

Imaginile cu cadavre moarte sau goale vor fi folosite doar în circumstanțe excepționale.

Nu vom folosi în mod gratuit imagini de suferință extremă.

6. Vom respecta opiniile personalului nostru și ale organizațiilor partenere.

Vom fi sensibili la preocupările și sfaturile personalului nostru și organizațiile partenere în colectarea și utilizarea materialului nostru vizual.

7. În situații de dezastru, vom trata în mod pozitiv persoanele pe care le ajutăm.

În orice material de publicitate socială care se ocupă de dezastre vom recunoaște victimele dezastrelor ca oameni demni, nu obiecte fără speranță. În acest sens, vom prezenta o imagine obiectivă a dezastrelor, în care sunt evidențiate capacitățile și aspirațiile celor afectați, nu doar vulnerabilitățile și temerile acestora.

Nu vom pierde respectul față de cei afectați, ci îi vom trata ca parteneri egali în acțiune.

Vom colabora cu mass-media pentru a spori răspunsul publicului, dar nu vom permite primirea cererilor externe sau interne pentru publicitate.

8. Vom menține standarde tehnice înalte.

Ne propunem să folosim doar imagini de înaltă calitate.

Putem folosi manipularea digitală a imaginilor pentru un efect creativ sau iconic, dar nu într-un mod care distorsionează în mod deliberat și înșelător realitatea situației înfățișate. Nu vom decupa o imagine într-un mod care denaturează în mod greșit realitatea situației.

În editarea video, nu vom denatura în mod greșit realitatea situației.

9. Vom menține o bibliotecă foto și video adecvată.

Imaginile vor fi actuale și adecvate.

Toate imaginile vor fi păstrate central și complet documentate.

Imaginile vechi vor fi arhivate.

Orientări pentru obținerea materialelor de comunicare

Discutați despre utilizarea materialelor de comunicare la începutul unui program sau proiect cu copiii și comunitățile - nu așteptați până când este necesar materialul.

Obțineți consimțământul general pentru culegerea materialelor de comunicare la începutul unui program sau proiect și acordați cu copiii și comunitățile mesajele generale și tipurile de imagini care ar fi adecvate.

Obțineți imagini și orice alte informații private în scopuri de publicare într-un mod sigur și confidențial. Copiii trebuie pregătiți pentru interviuri specifice înainte de a fi intervievați. Imaginile cu copiii ar trebui să fie întotdeauna decente și respectuoase.

Toți copiii trebuie să fie îmbrăcați corespunzător în funcție de anotimp, activitate, condiții de trai, etc. În situațiile în care copiii poartă puține articole de îmbrăcăminte, fiți deosebit de atenți la imaginile pe care le alegeți.

Imaginile înregistrate ar trebui să se concentreze pe o activitate și, dacă este posibil, grupuri de copii, mai degrabă decât persoane.

Asigurați-vă că fotografiile și cineaștii nu au voie să petreacă timp cu sau să aibă acces la copii fără supraveghere.

Permisiunea pentru fotografiere trebuie solicitată înainte de evenimente. Copiii care nu au permisiunea de a face fotografii nu trebuie să fie incluși în fotografiile individuale sau de grup. Atunci când este posibil, fotografiile de evenimente ar trebui să fie făcute în setări de grup la orele prearranjate.

Orice reclamație sau îngrijorare cu privire la imagini necorespunzătoare sau intruzive ar trebui să fie raportate și înregistrate, la fel ca orice altă problemă de protecție a copilului.

Linii directe pentru publicarea informațiilor

Folosiți numai numele de copii. Aveți grijă să nu dezvăluiți prea multe detalii despre locul în care trăiesc, școala lor, hobby-urile, etc.

Cereți permisiunea copiilor să le folosească fotografiile.

Obțineți consimțământul părinților/tutorei și asigurați-vă că toată lumea înțelege cum și unde vor fi utilizate imaginile.

În cazul în care riscul de vătămare și stigmă este mare, luați măsuri de atenuare, de exemplu, prin ascunderea fețelor, folosirea pseudonimelor și a locurilor geografice vagi și prin dezvăluirea informațiilor personale (de exemplu, starea HIV).

Încercați să faceți imagini care reprezintă o gamă largă de copii - băieți și fete de diferite vârste, abilități și grupuri etnice.

Pe paginile web, asigurați-vă că imaginile pe care le utilizați nu sunt etichetate cu locația copilului.

Persoanele sau organizațiile care solicită utilizarea resurselor care îi înfăptuiesc pe copii, cum ar fi informații personale, videoclipuri sau fotografii, ar trebui să semneze un acord privind utilizarea corespunzătoare a acestor materiale. Nerespectarea termenilor ar putea duce la încetarea permisiunii și la returnarea informațiilor.

Imagini, materiale și informații personale cu privire la copii ar trebui să fie păstrate într-o zonă sigură, acolo unde este posibil, și trebuie luate toate precauțiile pentru a-i asigura securitatea.

Accesul la acestea trebuie să fie doar cu permisiunea persoanelor responsabile din cadrul organizației.

FORMULAR DE TRIMITERE

Numele copilului: _____ Nr. caz: _____

Detalii de recomandare:

Ora: _____ Data: _____

Loc: _____

Detaliile referitorului:

Nume: _____

Adresa: _____

Telefon de contact: _____

Ocupație: _____

Relația cu copilul: _____

Detaliile copilului (acolo unde este disponibil):

Nume: _____

Vârsta: _____ Data nașterii: _____ Sex: _____

Adresa: _____

Structura gospodăriei: _____

Școală: _____ Clasa: _____ Profesor: _____

Etnie: _____ Limba vorbită: _____

Religie: _____ Orice dizabilitate: _____

Cod personal (IDNP): _____

Statut/a cărui responsabilitate legală: _____

Detalii despre îngrijorare: ce, cine, unde, când (inclusiv cuvintele copilului, dacă este posibil):

Datele presupusului făptuitor (dacă se știe):

Nume: _____

Abordare: _____

Vârsta: _____ Data nașterii: _____

Detalii despre angajare: _____ Natura locului de muncă: _____

Identificați cine este angajatorul: _____

Relația, dacă este cazul, cu copilul: _____

Locația actuală a presupusului făptuitor: _____

Siguranța actuală a copilului, inclusiv locația:

A fost necesară asistența medicală de urgență?

Furnizat de: _____

Cine mai știe? Includeți datele de contact.

Instituții: _____

Membrii familiei sau alte persoane: _____

Acțiuni întreprinse până în prezent, de ex. recomandarea la poliție, serviciile copiilor, asistența socială, altele. Oferiți datele de contact și data și ora acțiunii.

_____

Recomandare preluată de (dacă este posibil, manager de linie):

Nume: _____

Poziție și locație: _____

Data: _____

Semnătura: _____

Acțiunile care trebuie întreprinse:

Decizie luată de Directorul executiv pentru acțiuni imediate, așa cum prevede politica de protecție a copilului? (Vă rugăm să specificați cine trebuie să facă ce și când și să dați nume și date de contact ale persoanelor care trebuie contactate.)

_____

Recomandare pentru asistență psihologică (obligatoriu):

_____

Trimitere la poliție (dacă nu, de ce nu?) Da / Nu

_____

Recomandare la autoritatea locală pentru protecția / bunăstarea copilului Da / Nu

_____

Alte acțiuni necesare pentru a se asigura că un copil nu riscă în continuare un presupus autor:

_____

Recomandare pentru tratament medical / pentru a satisface nevoile de sănătate: Da / Nu

_____

Nume: _____

Poziție și locație: _____

Data: _____

Semnătura persoanei care aranjează acțiunea de mai sus: _____

ACORD**informat al părinților pentru utilizarea imaginii copilului**

Cuvintele și părerile copiilor și tinerilor sunt importante pentru noi. Le folosim pentru a înțelege mai bine ce probleme îi preocupă și pentru a le face cunoscute celorlalți. În aceste scopuri, discutăm cu copiii și uneori îi filmăm sau îi fotografiem pentru a documenta mai bine situația. În materialele noastre, copiii și tinerii apar într-o lumină pozitivă, fără a vorbi despre teme care îi fac să se simtă incomodați, rușinați, să rețrăiască amintiri neplăcute. În cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă, care pot afecta sănătatea și bunăstarea copiilor (violență, accidente, infracțiuni, consumul de substanțe, etc.), copiilor le este protejată identitatea (nu se dau detalii personale, cum este numele sau localitatea, se acoperă fața, se schimbă vocea).

În cadrul unor evenimente, organizăm întâlniri ale copiilor cu mass-media. Înainte de contactul cu copiii, informăm jurnaliștii despre regulile de comunicare cu copiii, politica noastră de protecție a copilului și necesitatea protejării identității copiilor în cazul subiectelor sensibile și a situațiilor cu conotație negativă. De asemenea, pregătim copiii pentru întâlnirea cu jurnaliștii, le explicăm că este dreptul lor să discute cu presa, dar că nu sunt obligați să o facă, de aceea pot refuza să dea interviu în orice moment sau pot să nu răspundă la anumite întrebări. Reprezentanții Asociației sunt de față în timpul comunicării jurnaliștilor cu copiii (interviuri, filmări, sesiuni foto) și pot întrerupe interviul dacă este cazul.

Noi, subsemnații,

mama (nume, prenume) _____,

tatăl (nume, prenume) _____,

alt reprezentant legal (după caz), _____,

copilul (nume, prenume) _____,

suntem de acord ca citate ale copilului nostru și imagini foto/ video cu el să fie folosite în diferite materiale ale Asociației: broșuri, postere, rapoarte, filmulețe, articole pentru ziare sau pagini web, reviste, etc. (scrieți clar „da” sau „nu”) _____.

Sunt informat/ă că este posibil ca, în timpul activităților desfășurate de Asociație, copilul meu să comunice cu jurnaliștii pe teme legate de drepturile sale. Îmi dau acordul ca, în timpul acestor întâlniri, copilul meu să fie fotografiat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, filmat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, interviuat (scrieți clar „da” sau „nu”) _____, iar materialele ce conțin foto/ video și interviuri cu copilul să fie difuzate la TV, radio, publicate în ziare sau postate pe internet.

Date de contact

În caz de necesitate, ne puteți contacta la numerele de telefon:

Mobil: _____

Domiciliul (scrieți codul): _____

Dacă încercarea de a ne contacta eșuează, puteți să contactați următoarea persoană:

Nume, prenume: _____ Telefon de contact: _____

Am primit un exemplar al prezentului document. Semnături:

Mama _____

Tata _____

Tutorele (după caz) _____

Data: _____

Localitatea: _____

ACORD

informat al părinților pentru participarea la evenimente

Document semnat de către părinți/ alt reprezentant legal în cazul participării copilului la evenimente organizate de Asociație (atelier de instruire, școli de vară, vizite de studiu, festivaluri, etc.). Acest document va fi păstrat pe toată durata evenimentului de o persoană responsabilă de protecția copilului desemnată de Asociație. La consumarea evenimentului documentul va fi arhivat de Asociație.

Noi, subsemnații,

mama (nume, prenume) _____,

tatăl (nume, prenume) _____,

alt reprezentant legal (după caz), _____,

copilul (nume, prenume) _____,

prin prezentul document confirmăm că:

- suntem informați despre organizarea Evenimentului _____
- ne exprimăm acordul pentru ca fiul nostru/ fiica noastră să participe la Evenimentul care va avea loc în perioada _____, la _____, în incinta _____.

Eu/ Noi îl/ o desemnez/ desemnăm în calitate de însoțitor al copilului pe (nume, prenume):

_____ tel. de contact: _____

care va fi responsabil/ ă pentru viața și securitatea copilului nostru pe parcursul deplasării la Eveniment și înapoi în localitate și îl/ o autorizăm să ia decizii privind orice asistență necesară în decursul călătoriei, inclusiv tratamentul medical de urgență.

Eu/ Noi afirm/ afirmăm că dețin/ deținem dreptul legal de a da consimțământul, precum am făcut în acest document. Confirmăm că suntem informați despre condițiile de desfășurare ale Evenimentului și menționăm următoarele aspecte referitoare la copilul nostru:

- Nevoi specifice: _____
- Cerințe specifice legate de regimul alimentar: _____
- Solicitare specifică privind cazarea: _____
- Necesități de îngrijire medicală: _____
- Detalii cu privire la administrarea medicamentelor: _____
- Reacții alergice (la alimente, mediu înconjurător, înțepături de insecte, medicamente): _____

- Afecțiuni cronice (spre exemplu, astmă, epilepsie, hipotensiune arterială, predispoziție spre migrenă/ leșin/ amețeli, depresie/ anxietate): _____

În caz de necesitate, ne puteți contacta la numerele de telefon:

Mobil: _____

Domiciliul (scrieți codul): _____

Adresa: _____

În cazul în care încercarea de a ne contacta eșuează, puteți să contactați următoarea persoană:

Numele persoanei de contact: _____

Număr de telefon la care să fie contactată: _____

Adresa: _____

Semnături:

Mama _____

Tata _____

Tutorele (după caz) _____

Data: _____

Localitatea: _____